

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Кравченко Тетяни Іванівни «Організаційно-економічний механізм управління процесом просування інноваційної продукції на ринок», подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

1. Актуальність теми дослідження

Питанням підвищення ефективності управління та впровадження нових підходів до інноваційного розвитку окремих суб'єктів господарювання та економіки України в цілому присвячено значну кількість наукових робіт вітчизняних і зарубіжних вчених. Однак у роботах цих авторів не повною мірою враховано особливості сучасного етапу конкурентної боротьби на ринку інноваційної продукції та специфічні проблеми, що виникають у суб'єктів господарювання, які просувають її на цей ринок.

Фрагментарність розгляду багатьох питань не дозволяє створити комплексну систему управління процесом просування на ринок інноваційної продукції вітчизняних виробників, яку б на державному рівні було націлено на досягнення стійких і неповторних конкурентних переваг інноваційної продукції для підвищення рівня конкурентоспроможності держави у міжнародних індексах інноваційного розвитку й конкурентоспроможності.

Тож, недостатня розробка теоретичних положень управління діяльністю суб'єктів господарювання в умовах інноваційної конкуренції, існування проблем методологічного, методичного та практичного характеру свідчать про незаперечну актуальність теми дисертації Кравченко Тетяни Іванівни, оскільки її присвячено вирішенню важливого для економіки України наукового завдання розробки організаційно-економічного механізму управління процесом просування інноваційної продукції на ринок.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Актуальність теми дослідження і доцільність його результатів

підтверджено виконанням дисертаційної роботи у відповідності до планів науково-дослідних робіт ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

У межах теми «Інноваційна модель розвитку підприємств регіону в умовах економічних трансформацій» (номер держреєстрації 0110U007159, 2015 - 2020 рр.) здобувачем обґрунтовано удосконалення методу розробки стратегії управління процесом просування інноваційної продукції на ринок.

У межах теми «Маркетингова діяльність підприємств на ринку товарів та послуг» (номер держреєстрації 0113U002624, 2015–2018 рр.) удосконалено метод формування потенційного ринку інноваційної продукції.

У межах теми «Методологія побудови інноваційних інтелектуальних життєздатних систем управління» (номер держреєстрації 0117U004078, 2017–2021 рр.) дисертантом розроблено концепцію організаційно-економічного механізму управління процесом просування інноваційної продукції на ринок.

3. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Ознайомлення з дисертацією дає підстави для висновку про достатність обсягу і глибини дослідження для отримання наукових результатів. Основні наукові положення, висновки та рекомендації в дисертаційній роботі є достатньо обґрунтованими та несуть у собі наукову новизну і практичну значущість.

По-перше, в роботі чітко визначено об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження.

По-друге, перелік і зміст сформульованих завдань є структурно й логічно узгодженим, достатнім для розкриття та досягнення поставленої мети. До того ж, завдання дослідження логічно взаємопов'язано з науковими результатами і висновками дисертації.

По-третє, ступінь обґрунтованості сформульованих наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується використанням широкої

джерельної бази за темою дисертації. Ця база містить: нормативно-правові документи вітчизняного походження; статистично-довідкову інформацію вітчизняних і зарубіжних дослідницьких організацій та інформаційно-аналітичних порталів; матеріали численної наукової періодики; інтернет-джерела; результати досліджень світових і вітчизняних ринків інноваційної продукції, що проведені автором, а також результати опитування потенційних споживачів інноваційної продукції й апробації наукових результатів дослідження.

Крім того, слід зазначити, що обґрунтованість наукових результатів, положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі, забезпечено коректним використанням сучасних методів дослідження, зокрема: інструментарію імітаційного та структурно-функціонального моделювання; нотації BPMN; системної динаміки; а також комбінуванням системного, ситуаційного і проектного підходів до управління процесом просування інноваційної продукції на ринок.

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджено впровадженням наукових результатів дослідження у практичну діяльність таких суб'єктів господарювання, як ПАТ «Норд» (м. Донецьк), Донецька та Вінницька обласні державні адміністрації, Дочірнє підприємство «Спеціалізоване ремонтно-будівельне управління «ЛІФТ-3» (м. Київ), HideezTechnology LTD (м. Київ), а також у навчальний процес Донецького національного університету і Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». Крім того, дослідження є складовою науково-дослідної роботи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

4. Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях

За результатами цього дослідження опубліковано 24 наукових праці загальним обсягом 37,89 д.а., з яких особисто автору належать 6,73 д.а. З них:

1 розділ у колективній монографії; 7 статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України; 3 статті у наукових періодичних виданнях іноземних держав та виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз; 13 публікацій, включених до матеріалів всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій.

Зазначені публікації в повній мірі відображають зміст теоретичного, прикладного і практичного дослідження, викладеного в представленій дисертаційній роботі.

5. Наукова новизна, теоретична цінність і практична значущість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

У дисертаційній роботі поставлено та вирішено актуальне для економіки України науково-практичне завдання розробки організаційно-економічного механізму управління процесом просування інноваційної продукції на ринок.

Виконана дисертаційна робота містить елементи наукової новизни та оригінальний підхід до реалізації мети дослідження.

На основі обґрунтовано підібраного різноманітного методологічного апарату автор вперше розробив концепцію організаційно-економічного механізму управління процесом просування інноваційної продукції на ринок, що забезпечила системність в організації дослідження та сприяла розв'язанню поставлених завдань (с. 56-66). Концепція ґрунтується на методологічних засадах маркетингово-орієнтованого, ситуаційного, цільового та процесного підходів до управління та дозволяє підвищити ефективність прийняття управлінських рішень на кожному етапі процесу просування інноваційної продукції на ринок.

Для визначення потенційних споживачів інноваційної продукції, оцінки ринкових позицій конкурентів та обрання методів залучення потенційних споживачів у роботі удосконалено метод формування потенційного ринку інноваційної продукції. Через коригування обсягів витрат на залучення

потенційних споживачів інноваційної продукції запропонований метод дозволяє спрогнозувати збільшення кількості фактичних споживачів інноваційної продукції і зростання прибутку виробника від її реалізації (с. 84-99).

Для ідентифікації суб'єктів просування інноваційної продукції на ринок і способів їх кооперації, а також визначення методів і термінів просування інноваційної продукції на ринок удосконалено метод планування процесу просування інноваційної продукції на ринок, підґрунтям якого є проектний підхід до управління. Застосування модифікованих структурно-функціональної та імітаційної моделей забезпечує пошук ефективних інтеграційних зав'язків між суб'єктами господарювання на кожній стадії інноваційного процесу та дозволяє спланувати й прискорити швидкість дифузії інноваційної продукції на ринку(с. 99-119).

Для зниження впливу ризиків на процес просування інноваційної продукції на ринок внаслідок управлінських помилок і порушень у дисертації набув подальшого розвитку підхід до формування бюджету процесу просування інноваційної продукції на ринок. Згідно підходу, для розробки графіку вхідних фінансових потоків та оптимізації структури джерел їх фінансування на кожному етапі процесу просування інноваційної продукції на ринок обґрунтовано напрями, обсяги та строки вихідних фінансових потоків (с. 119-132).

Для виявлення існуючих та своєчасного генерування нових конкурентних переваг інноваційної продукції швидше за конкурентів набув подальшого розвитку комплексний підхід до оцінки конкурентоспроможності інноваційної продукції. Підхід ґрунтується на використанні комплексних показників та зіставленні питомих корисних ефектів інноваційної продукції, що просувається на ринок, з продукцією-аналогом. Особливістю запропонованого підходу є комплексне врахування чинників, що впливають на конкурентоспроможність інноваційної продукції з боку її споживачів і виробників, та варіантів управлінських рішень за результатами оцінки (с. 132-

153).

У частині збору, формалізації та інтерпретації інформації від потенційних споживачів відносно можливості вирішення їх проблем за допомогою інноваційної продукції, а також системи оцінки ефективності її використання, автором удосконалено метод розробки стратегії управління процесом просування інноваційної продукції на ринок. Це дозволяє виробникам інноваційної продукції систематично, передбачувано і гарантовано ініціювати розробку й просування на ринок такої інноваційної продукції, яка буде мати цінність для споживача, й стабільно отримувати прибуток від її реалізації (с. 183-203).

Отримані автором результати дослідження та сформульовані на основі цього висновки і рекомендації мають теоретичну і практичну цінність, що дозволило сформувати стратегічні пріоритети подолання проблем в управлінні процесом просування інноваційної продукції на ринок в умовах циклічного розвитку економіки. Крім того, запропоновані концепція, методичні підходи мають високий рівень універсальності і можуть застосовуватися під час управління просуванням на ринок будь-якої інноваційної продукції.

Отримані у дисертації наукові результати було апробовано у практичній діяльності таких суб'єктів господарювання, що просувають інноваційну продукцію на ринок: ПАТ «Норд» (акт № 395 від 13.02.2013 р.); Головного управління регіонального розвитку, залучення інвестицій і зовнішньоекономічних відносин Донецької обласної державної адміністрації (довідка № 4-095 від 14.03.2014 р.); Департаменту освіти і науки Вінницької облдержадміністрації і Донецького національного університету (довідка № 34-4-04/2469 від 20.05.2015 р.); Дочірнього підприємства «Спеціалізоване ремонтно-будівельне управління «ЛІФТ-3» (акт б/н від 25.01.2018 р.); Hideez Technology LTD(акт № 29 від 24.01.2018 р.).

Окремі теоретичні положення та практичні розробки, представлені у дисертації, використовуються для методичного забезпечення навчального

процесу Донецького національного університету під час підготовки студентів економічних спеціальностей за дисциплінами «Фінанси», «Інвестиційне кредитування», «Управління грошовими потоками» (довідка № 26/04 від 16.12.2014 р.) та Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» під час викладання дисциплін кафедри економіки підприємства та економічної кібернетики – «Оптимізація господарської діяльності підприємств», «Моделювання економіки», «Моделювання управлінських рішень в конкретних ситуаціях», «Інноваційний розвиток підприємств» (довідка № 45-15/12 від 16.03.2018 р.).

Підтверджений актами загальний економічний ефект від впровадження результатів дисертаційної роботи становить 586486,14 грн.

Отже, наукова новизна, теоретична і практична значущість отриманих у дисертаційній роботі результатів, сформульованих висновків і наданих рекомендацій не викликає сумнівів.

6. Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків, містить 32 рисунки і 24 таблиці, викладена на 178 сторінках основного тексту. Роботу викладено у науковому стилі, а її зміст характеризується чіткою логічною послідовністю.

Велику практичну цінність мають додатки до дисертації.

Зміст автореферату повністю відповідає змісту дисертаційної роботи й стисло висвітлює основні положення та результати дослідження, забезпечує ідентичність висновків і пропозицій. За авторефератом можна зробити оцінку науково-практичної значущості результатів дослідження і встановити недоліки.

Отже, оформлення дисертації й автореферату здійснено відповідно до «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника».

Дисертація та автореферат відповідають вимогам, що пред'являються до

кандидатських дисертацій за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

7. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Позитивно оцінюючи рівень наукових і методичних положень, обґрунтованість наукових висновків та пропозицій, необхідно відзначити дискусійний характер деяких положень та висловити зауваження. Зокрема:

1. У роботі використовується узагальнене поняття «суб'єкт господарювання», але кого саме автор відносить до цієї категорії не зазначено, авторського визначення не надано.

2. У п.2.2 зазначено, що спосіб апробації інноваційної продукції на ринку залежить від її форми та призначення згідно класифікації інноваційної продукції, наведеній у табл. 2.5 на с. 104. Крім того, за приклад наведено способи ринкових випробувань для інноваційної продукції народного споживання, що має матеріальну форму (імітаційні ринкові випробування і пробний збут). У той же час не зрозуміло, чи підходять ці способи ринкової апробації для інших типів інноваційної продукції, зазначених у табл. 2.5, чи доцільно використовувати якісь інші.

3. У п.3.3 наведено порівняльну таблицю (табл. 3.10) на с. 218 щодо співставлення інноваційної продукції компанії Hideez Technology LTD з продукцією конкурентів. Доцільно було б після таблиці підсумувати та виокремити конкурентні переваги саме цифрового ключа Hideez Key, що просувається на ринок.

4. У переліку наукових доробок (с. 18), дискусійним питанням є формулювання «стратегія управління процесом просування інноваційної продукції на ринок». У зв'язку з тим, що за просування будь якої продукції, зокрема інноваційної, відповідає маркетингова підсистема, не зрозуміло, чому автор не позначив «стратегію управління процесом просування інноваційної продукції на ринок» маркетинговою стратегією.

5. Дискусійним питанням є відсутність у концепції організаційно-

економічного механізму управління процесом просування інноваційної продукції на ринок (рис. 1.11 на с. 57) впливу держави як регулятора інноваційної діяльності, зокрема регулятора інвестиційного попиту на інноваційну продукцію, і яка опосередковано може впливати на формування бюджету процесу просування інноваційної продукції на ринок.

Проте, ці зауваження носять локальний характер і не знижують позитивну оцінку теоретичного рівня та практичного значення результатів представленої дисертаційної роботи Кравченко Тетяни Іванівни на тему: «Організаційно-економічний механізм управління процесом просування інноваційної продукції на ринок».

8. Загальні висновки і оцінка дисертації

Дисертація за своїм змістом, основними науковими положеннями, висновками та практичними рекомендаціями є завершеною науковою працею. За структурою, обсягом та оформленням дисертація відповідає поставленим вимогам до кандидатських дисертацій.

Тема та зміст дисертації повністю відповідає спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Виклад матеріалу дисертації подається обґрунтовано, розділи дисертаційної роботи взаємопов'язано між собою, висновки й пропозиції випливають зі змісту дисертації. Роботу здійснено на достатньому теоретико-методологічному та науковому рівні.

Оцінюючи наукові результати в дисертаційній роботі Т.І. Кравченко в цілому, слід зазначити, що мету дослідження досягнуто, а поставлені завдання вирішено.

Ознайомлення зі змістом наукових праць дає підстави для висновку про повноту відображення в них основних положень та результатів дисертації. Кількість, обсяг та зміст друкованих праць надають авторові право публічного захисту дисертації.

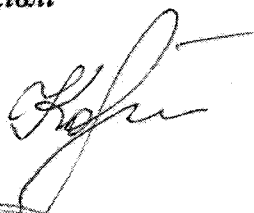
Наукові положення, висновки та рекомендації, що сформульовані в

роботі, викладено в авторефераті, який за своїм змістом відповідає дисертації.

Вважаю, що представлена до захисту дисертаційна робота на тему «Організаційно-економічний механізм управління процесом просування інноваційної продукції на ринок» відповідає пп. 9, 11, 12,13,14 «Порядку присудження наукових ступенів», а її автор – а її автор – Кравченко Тетяна Іванівна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

Доцент кафедри маркетингу, менеджменту та публічного адміністрування Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, кандидат економічних наук, доцент

О.В. Коровіна

Підпис	<i>Коровіна О.В.</i>
ЗАСВІДЧУЮ:	
Відділ кадрів Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського	
<i>М.В. Гуля</i>	
« 10 » 10 20 18 р.	

